

նատուութեան բովանդակ ծանրութիւնը Դաշնակիցներին առջև կ'ընկնի Վրաստանի վրայ: Իսկ ինչ վերաբերում է Կամաուորական բանակի սպաներին, ես սկզբունքով չեմ առարկում ձերբակալութեան փաստի դէմ, որ իրաւունքն է պատերազմող կողմի, բայց ես պէտք է բողոքեմ վերաբերմունքի դէմ նրանց հետ, որովհետև վրաց կառավարութիւնը նրանց քրէական յանցաւորներին հետ նստեցնելով բանտ, ուր նրանք պահուում են անհնարին պայմաններում, գրկում է նրանց իւրաքանչիւր պատերազմական զերիի անկապտելի իրաւունքից պահուելու առանձին կայաններում»:

Ժորտաւնիա.— «Ամենից առաջ ես կը պատասխանեմ ձեզ զնդ. Շմաղալլովի հարցի մասին: Մենք ստացանք մահապատժի դործադրութիւնը յետաձգելու խնդիրը, որովհետև նա յայտնեց, թէ ինքը Դաշնակիցներին դործակալն է, բայց մինչև այժմ Վրաստանի կառավարութիւնը վաւերացում չունի այդ մասին»:

Զօր. Ուօկկեր.— «Այդ այդպէս է: Բայց նրան պահում են անհնարին պայմաններում, եւ դրա հետեւանքով նա հիւանդացաւ»:

Ժորտաւնիա.— «Այո՛, նա հիւանդացել է, բայց հիւանդանալու փաստն ու հետեւանքները չեն կարող գրուել Վրաստանի կառավարութեան պատասխանատուութեան վրայ: Հսկողութիւնը նրա վրայ շատ լաւ է, նրան այցելում են թէ՛ մեր եւ թէ՛ անգլիական բժիշկները: Գնդ. Շմաղալլովին տրուած է այն ամէնը, ինչ որ հարկաւոր է իրեն, եւ ոչինչ չկայ զարմանալի, որ դանուելով բանտում համաճարակի ժամանակ՝ նա հիւանդացել է բժաւոր տիֆով, այնպէս, ինչպէս հիւանդանում են եւ ազատ ազրոզ մարդիկ: Ես հիմք չեմ դնում Վրաստանի կառավարութեան պատասխանատուութեան Դաշնակիցներին առջև, որ զնդ. Շմաղալլովը, ոճիր դործելով՝ բանտ է դրուուել դատական իշխանութիւնների ձեռքով»:

Զօր. Ուօկկեր.— «Էա՛ւ»:

Ժորտաւնիա.— «Գնդ. Շմաղալլովին այցելեցին անգլիացի սպաները եւ դրանից յետոյ

հաղորդագրութիւն ուղարկեցին արտաքին դործոց նախարարութեան, որ միանգամայն բաւարարուած են զնդ. Շմաղալլովի բնակարանով ու հողատարութեամբ թիւ 2 բանտում»:

Զօր. Ուօկկեր.— «Այո՛, այդ հիւանդանոցում էր, իսկ առա՞ջ»:

Ժորտաւնիա.— «Այնտեղ էլ նրան լաւ էին պահում»:

Զօր. Ուօկկեր.— «Այժմ ես անցնում եմ Կամաուորական բանակի ձերբակալուած սպաների հարցին»:

Ժորտաւնիա.— «Մենք այդ հարցը վճռել ենք այսպէս. այն սպաներին, որոնք պարզ ռազմագերիներ են յայտարարուած, ուղարկում ենք Գորի եւ Քութայիս, իսկ նրանց, որոնք կը մեղադրուին Վրաստանի հանրապետութեան սահմաններում սպասամբութիւն կազմակերպելու դործում, կը պահենք այտտեղ, մինչև որ քննութիւնը պարզէ նրանց յանցանքը եւ դատ լինի»:

Զօր. Ուօկկեր.— «Ի՞նչ քննութիւն եւ ինչո՞ւմ էք մեղադրում նրանց»:

Ժորտաւնիա.— «Այն բանում, որ Սոչիի յառաջխաղացման հետ միաժամանակ նրանք ուղում էին ապստամբութիւն բարձրացնել եւ այտտեղ»:

Զօր. Ուօկկեր.— «Բայց եւ այնպէս, նըրանք ռազմագերիներ են եւ կարելի չէ նրանց նստեցնել քրէականների բանտը»:

Ժորտաւնիա.— «Մենք ունենք զինուորական արգելարան, բայց նրա չէնք բաւական չէ ձերբակալուածների համար: Այդ պատճառով մենք նրանց ուղարկում ենք Մեթեխի բերդը, ուր պահուում են իրրեւ ռազմագերիներ եւ ոչ բանասարկեալներ: Այս կամ այն պարագան պարզելուց յետոյ նրանց ուղարկում են Գորի կամ Քութայիս»:

Զօր. Ուօկկեր.— «Շատ էլ ճիշդ ուղղութիւն չէ — Գեորգիաններին ձօտ է»:

Ժորտաւնիա.— «Ոչինչ, նրանց քաղաքից դուրս չեն թողնի: Իսկ հիւանդները բժշկուած են հիւանդանոցներում»:

(Շարունակելի)